

Tümdengelim Akıl Yürütme Nedir?

Çalışma Kağıdı

Tümdengelim akıl yürütme, doğru olduğu varsayılan genel önermelerden (öncüller) zorunlu olarak doğru olan özel sonuçlara ulaşma biçimidir.

Sorular

- Aşağıdaki önermelerden hangisi tümdengelim akıl yürütmeye örnektir?
A) Her gün güneş doğudan doğuyor, o halde yarın da doğudan doğacaktır.
B) Bütün kuşların kanatları vardır. Penguen bir kuştur. O halde penguenin kanatları vardır.
C) Bu elmalar tatlı, şu elmalar da tatlı. O halde bütün elmalar tatlıdır.
D) Yağmur yağıyor, yerler ıslanıyor. O halde yağmur yağınca yerler ıslanır.
- Tümdengelim akıl yürütmede, öncüller doğru ve çıkarım geçerli ise sonuç:
A) Yanlış olabilir.
B) Doğru olmak zorundadır.
C) Olasılıklıdır.
D) Öncüllerden bağımsızdır.
- Tümevarım akıl yürütme, tümdengelimden hangi yönüyle ayrılır?
A) Öncüllerden genele gider.
B) Sonuçları olasılıklıdır.
C) Genelden özele gider.
D) Sonuçları zorunludur.
- Tümdengelim akıl yürütmeye bir örnek verin.
- Tümdengelimde öncüllerin doğruluğu sonucu nasıl etkiler?
- Tümdengelim ve tümevarım arasındaki temel fark nedir?
- Tanımla: Tümdengelim akıl yürütme nedir?
- Tanımla: Tümdengelimde öncüllerin rolü nedir?
- Tanımla: Tümdengelimde geçerlilik ne anlama gelir?

Cevap Anahtarı

1. B) Bütün kuşların kanatları vardır. Penguen bir kuştur. O halde penguenin kanatları vardır. — Bu örnekte, genel doğru kabul edilen önermelerden (bütün kuşların kanatları vardır) yola çıkarak özel bir sonuca (penguenin kanatları vardır) ulaşılmıştır. İlk öncüldeki 'bütün kuşların kanatları vardır' ifadesi bilimsel olarak doğru olmasa bile, mantıksal çıkarım açısından tümdengelim örnektir.
2. B) Doğru olmak zorundadır. — Tümdengelim akıl yürütmenin temel özelliği, geçerli bir çıkarım yapıldığında ve öncüller doğru olduğunda, sonucun da zorunlu olarak doğru olmasıdır.
3. B) Sonuçları olasılıklıdır. — Tümevarım, özelden genele doğru ilerler ve ulaşılan sonuçlar kesin değil, olasılıklıdır. Tümdengelim ise genelden özele iner ve sonuçları zorunludur.
4. 1. Öncül 1: Bütün insanlar ölümlüdür. 2. Öncül 2: Sokrates bir insandır. 3. Sonuç: O halde Sokrates ölümlüdür.
5. 1. Eğer öncüller doğruysa ve çıkarım geçerliyse, sonuç zorunlu olarak doğrudur. 2. Eğer öncüllerden biri veya ikisi yanlışsa, sonuç yanlış olabilir veya doğru olabilir ama bu geçerli bir tümdengelim örneği olmaz.
6. 1. Tümdengelim genelden özele iner ve sonuç öncüllerden zorunlu olarak çıkar. 2. Tümevarım ise özelden genele gider ve sonuç olasılıklıdır, zorunlu değildir.
7. Genel önermelerden özel sonuçlar çıkarma yöntemidir.
8. Sonucun doğruluğunu kanıtlamak için kullanılan temel ifadelerdir.
9. Öncüller doğruysa sonucun zorunlu olarak doğru olmasıdır.

Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.